

Referat af bestyrelsesmøde d. 21. oktober 2024 i bestyrelsen for Naturnationalpark Husby Klitplantage

Mødedeltagere:

Helle Sigh	Formand
Lene Dybdal	Holstebro Kommune
Kirsten Henriksen	Dansk Ornitologisk Forening
Rita Irene Sønderby	Danmarks Jægerforbund
Ann-Vibeke Mose	Dansk Orienteringsforbund
Annebeth Abrahamsen	Dansk Ride Forbund
Lis Vang Steffensen	Dansk Islandshesteforening
Erling Trankjær	Danmarks Idrætsforbund
Niels Hybholt	DGI
Elisabeth Borch	Ulfborg Cykelmotion
Ivan Nygaard	Husby Sogneforening
Anne Mikkelsen	Sdr Nissum Borger og idrætsforening
Lise Thaysen	Sønder Fjand Grundejerforening
Jarno Elgaard Wiklund	Vester Husby Grundejerforening
Helle Præsius Busk	Repræsentant fra grundejerforeninger
Povl Bank Sørensen	Husby Bys ejerlaug vedr. klitbakkerne
Birgitte Holm Eskildsen	Vesterhavsklyngen
Jesper Wedel	Husby Efterskole
Bjarne Mikkelsen	Naborepræsentant
Vibeke Albinus	Brugerrådsmedlem
Merete Krøjgaard	Staby-Husby GUF
Lars Bylov	Fjand Sommerhusforening
Anders Debel	Bisidder Holstebro Kommune
Poul Ravnsbæk	NST Vestjylland – Skovrider
Lasse Hermansen	NST Vestjylland – Projektleder NNP Husby Klitplantage
Sanne Møllegaard	NST Vestjylland – referent
Jens Henrik Jakobsen	NST Vestjylland – kogekone

Afbud fra:

Anders A Berninger (Danmarks Naturfredningsforening)

Anders Nørgård (Landbruget – Vestjysk Landboforening og Holstebro Struer Landboforening)

Ingen fremmøde:

Poul Nold Jensen (Friluftsrådet)

Casper Werge (Spejderne)

Skovrider Poul Ravnsbæk bød velkommen til bestyrelsen for naturnationalparken, som nu har afløst den tidligere lokale projektgruppe. Der har været stor glæde ved samarbejdet i den tidligere lokale projektgruppe.

Helle Sigh er udpeget af regeringens ansættelsesudvalg som formand for bestyrelsen for Naturnationalpark Husby Klitplantage.

Bestyrelsesmedlemmer er udpeget af ministeren. Suppleanter er derfor ikke en mulighed.

Naturstyrelsen er overgået fra Miljøministeriet til Ministeriet for Grøn Trepert med Jeppe Bruus som minister, hvor også arbejdet med implementeringen af naturnationalparker er flyttet med. Dog er det stadig Miljøministeriet, der er myndighed på naturområdet og som varetager udpegningen af naturnationalparker samt udpegningen af bestyrelsesmedlemmer.

Dette er første møde i bestyrelsen, men flere mødtes dog både fysisk og online til bestyrelseskonferencen i Horsens d. 5. september 2024. Hvis de bestyrelsesmedlemmer, som ikke deltog på konferencen, har ønske om en gengivelse af dagen, kan sekretariatet kontaktes i den henseende.

Naturstyrelsen Vestjylland har endnu ikke modtaget materiale fra konferencedagen, som på dagen blev oplyst ville blive delt med bestyrelsesmedlemmerne. Naturstyrelsen Vestjylland undersøger muligheder for dette.

Formand for bestyrelsen Helle Sigh bød velkommen til mødet, og informerede om, at hun styrer møderne herfra.

Formanden fortalte om den spændende og svære opgave, vi står overfor, hvor bestyrelsen kan komme med inputs og råd til Naturstyrelsen.

Formanden gav en kort introduktion til hende selv, og pointerede at hun er bestyrelsens formand og repræsenterer ingen andre end blot sig selv. Rollen er at lede, lytte samt facilitere dialoger i bestyrelsen. Opgaven handler om at finde bestyrelsens fællesmængde, velvidende at alle måske ikke altid er enige. Men at vestjyder jo plejer at kunne snakke sig til rette, og med vestjysk rummelighed og pragmatisme bør det være muligt at kunne komme med samlede råd og indstillinger til Naturstyrelsen.

Mødets dagsorden var prioriteret til at give bestyrelsen det bedst mulige afsæt til det kommende arbejde, hvor forhåbningen er, at det bliver et godt og tillidsfuldt rum, hvor alle er lyttende og midtersøgende.

Kort introduktion af alle bestyrelsesmedlemmer

Alle til stede på mødet præsenterede sig selv og den organisation eller forening de repræsenterer.

Projektleder Lasse Hermansen orienterede om, at han fra nu af har overtaget rollen som projektleder på Naturnationalpark Husby Klitplantage fra Tina Pedersen. Tina vil få fagansvar for natur- og biodiversitet i projektet

Skovrider Poul Ravnsbæk opsummerede historikken og lovgivningen omkring Naturnationalpark Husby Klitplantage.

D. 24 marts 2022 udsendte daværende minister Lea Wermelin pressemeddelelse om, at Husby Klitplantage skulle blive blandt de næste 10 naturnationalparker. Herefter blev afholdt naturvandring, møder med forskellige grupper, samt møde i den lokale projektgruppe d. 18 august 2022 hvor ca. halvdelen af den nuværende bestyrelse var medlemmer.

Arbejdet blev sat i bero, da der blev udskrevet valg, indtil den nytiltrådte regering valgte at fortsætte projektet. Samtidig pointerede regeringen, at dyrevelfærd skulle være i orden og valgte at erstatte den lokale projektgruppe med en lokal bestyrelse.

I pressemeddelelsen findes et aftalepapir, hvori det fremgår, at der er enighed om, at naturnationalparken skal omfatte et lavt trådhegn. Derudover fremgik, at blandt de 10 nye naturnationalparker er kun hhv. Hanstholm og Bidstrupskovene, som ikke behøver et fuldt hegn. Udgangspunktet er derfor et fuldt hegn i Husby Klitplantage og at hegnet skal være et lavt hegn, som derfor også sætter begrænsninger for, hvilke dyr der kan sættes ind.

Det er værd at bemærke, at den nuværende regering har fastholdt lovgivningen om naturnationalparker og at natur og biodiversitet er hovedformålet. Naturen skal have plads til at udfolde sig på egne præmisser, som sker med brug af store planteædere, der så vidt muligt skal pleje naturen, mens vi andre skal træde lidt tilbage.

I naturnationalparkerne er gode oplevelsesmuligheder, og hegnet skal holde dyrene inde – ikke mennesker ude. Der må i henhold til lovbetragtningerne ikke ske produktion i naturnationalparkerne herunder heller ikke biavl, jagt el.lign.

For de vestligste naturnationalparker med plantagekarakter er en overgangsperiode på 25 år, og herefter skal området være urørt. Urørt betyder ikke uberørt, men forstås i denne sammenhæng som kommercielt urørt.

Derudover har regeringen fastholdt 5 mio. kr. til hver naturnationalpark, som skal fremme friluftslivet.

I forbindelse med arbejdet i den lokale projektgruppe samt på konferencen i Horsens d. 5. september 2024 blev det understreget, at udgangspunktet er et fuldt, ydre hegn. Principielt renses tavlen med den nye bestyrelse ren i forhold til projektgruppemødet for 2 år siden, og vi starter forfra med arbejdet med naturnationalparken; men der appelleres dog til, at bestyrelsesmedlemmer tager udgangspunkt i referatet fra projektgruppemødet og således viser respekt for det arbejde, der blev gjort dengang.

Bestyrelsesmedlemmer kommenterede oplægget og gjorde det klart, at det er helt uacceptabelt, at udgangspunktet er et fuldt hegn. Det blev af bestyrelsesmedlemmer også nævnt, at det fremgik af seminaret i Horsens, at bestyrelsen kan komme med en fælles indstilling, der kan være i modstrid med Naturstyrelsens forslag, hvorefter ministeren i sidste ende skal tage stilling.

Formand Helle Sigh opridsede bestyrelsens rolle.

Naturstyrelsen har det forvaltningsmæssige, økonomiske samt juridiske ansvar foruden ansvar for ansættelser og personale til at gennemføre projektet.

Regeringen og aftalepartierne har ønsket en lokal involvering og grundig lokal proces. Det er derfor tænkt sådan, at selv når Naturnationalpark Husby Klitplantage er realiseret, skal den lokale involvering fortsætte.

Bestyrelsen er rådgivende. Det forventes ikke, at bestyrelsesmedlemmer er enige, men vestjysk rummelighed og pragmatisme forventes. Skal bestyrelsen lave en indstilling, står vi stærkere sammen som enhed.

Formanden læste op fra udpegningsbrevet, hvor det fremgår, at bestyrelsen kan komme med input til placering af friluftsfaciliteter, ruter, låger, bekæmpelse af invasive arter, plantning af hjemmehørende arter samt inputs til hegnslinje.

Formanden konkluderede, at bestyrelsen har mulighed for at komme med indstillinger og altså har indflydelse. Men også at de forskellige parter har forskellige roller. Dette er også beskrevet i dokumentet vedhæftet indkaldelsen til bestyrelsesmødet.

Formandens rolle er at lede og planlægge møderne samt udtale sig på vegne af bestyrelsen.

Bestyrelsens rolle er at komme med forslag, råd og indstillinger. Senest 3 uger inden et bestyrelsesmøde kan stilles forslag til dagsordenspunkter. Disse skal sendes til projektlederen. Derudover kan bestyrelsesmedlemmer med 1 uges frist gøre indsigelse til referatet. Bestyrelsesmedlemmer kan udtale sig på baggrund af den forening/organisation de repræsenterer.

Udtalelser til presse fra bestyrelsesmøder og -arrangementer bedes afvente det endelige referat efter, at alle har haft mulighed for kommentering på referatudkastet.

Indgangen til Naturstyrelsen går altid gennem Skovrideren. Naturstyrelsen deltager i bestyrelsesmøder og bistår formandens arbejde. Derudover udsendes mødeindkaldelser, senest 2 uger før mødet, og et referat 1 uge efter mødet.

Der er transparens over processen, og derfor offentliggøres referatet på Naturstyrelsens hjemmeside. Det er suverænt Skovrider Poul Ravnsbæk, som udtaler sig på Naturnationalpark Husby Klitplantages vegne. Skovrideren har på Naturstyrelsens vegne det forvaltningsmæssige ansvar for Naturnationalparken og er derfor også den eneste, der kan udtale sig på vegne af Naturnationalparken.

Bestyrelsesmedlemmer kommenterede oplægget og spurgte ind til, hvordan bestyrelsesmedlemmer skulle håndtere evt. pressehenvendelser eller negativ omtale i medier. Hertil blev svaret, at bestyrelsesmedlemmer selvfølgelig kan udtale sig på vegne af foreningen eller organisationen, de repræsenterer, men naturligvis ikke på andre organisationers, bestyrelsens eller Naturnationalparkens vegne. Formanden bemærkede, at bestyrelsesmedlemmer er velkomne til at ringe, hvis der opstår tvivlsspørgsmål.

Det er vigtigt, at bestyrelsesmedlemmerne forklarer deres eget bagland, at bestyrelsen er rådgivende og kan indstille men ikke beslutte.

Ved pressehenvendelser er det letteste at forholde sig til referatet. Pressen kan da tage kontakt til Formanden.

Bestyrelsesmedlemmer drøftede tanker omkring hvordan og hvornår enighed opnås. Formanden lagde vægt på, at det ikke er en nem opgave, men det er netop loddet, som bestyrelsen har taget på sig. Heri skal forsøges at finde hinanden, passe godt på naturen men også fortsat sikre god tilgængelighed. I Naturnationalpark Stråso er bestyrelsen positive over for det resultat, der er kommet frem i løbet af processen. Vi skal på samme måde forsøge at finde en fælles løsning, inden for den nationale ramme, som vi kan se os selv i.

Projektleder Lasse Hermansen gav med afsæt i baggrundsnotatet en kort gennemgang af Husby Klitplantage, naturværdierne, træartsfordelingen, naturtyperne samt friluftslivet i plantagen. Baggrundsnotatet inkl. nyeste data på især træartsfordelingen blev udleveret på bestyrelsesmødet.

Husby Klitplantage indeholder helt særligt klitnatur, som på europæisk plan sjældent findes. En stor andel af arealerne med nordatlantisk klithede findes i Danmark, og derfor har Danmark en international forpligtelse til at passe på denne helt særlige naturtype.

Træartsfordelingen varierer gennem plantagen, men mange steder overtages den af contortafyr. Contortafyr er en oversøisk træart, som ikke er naturligt hjemmehørende i Danmark, og som ikke bidrager til god biodiversitet. Naturstyrelsen har fået gennemgået bevoksningerne og opdateret data i fht. træartsfordelingen.

Friluftslivet og den rekreative brug af Husby Klitplantage er stor, brugergrupperne er mange og forskellige og indeholder ikke mindst turister fra de omkringliggende sommerhusområder.

Forskningsprojektet om helårsgræsning i klitnatur foregår pt i Husby Klitplantage, men har ingen sammenhæng med Naturnationalpark Husby Klitplantage. Der forelægger endnu ikke forskningsresultater, og forskningsprojektet vil fortsætte sideløbende med naturnationalpark-projektet. Forskningsresultaterne vil i det omfang, de nås, blive inddraget i arbejdet med udformningen af Naturnationalpark Husby Klitplantage.

Bestyrelsesmedlemmer rettede bekymringer i forhold til, om sandflugten tager magten og hvor langt det hvide sand får lov at vandre ind i landet, hvis værnskoven og plantagen fjernes eller skades.

BORDET RUNDT – 5 minutters indlæg

Bestyrelsesmedlemmerne gav hver især et oplæg på maks. 5 minutter med præsentation af deres organisation/forenings tanker, holdninger og ønsker til Naturnationalpark Husby Klitplantage.

Brugerrådsmedlem: Vibeke Albinus

Stor overraskelse med udpegningen af NNP Husby, som vækker både glæde og bekymring. Det primære spørgsmål handler om benyttelse kontra beskyttelse. Nogle mener, at NNP vil være et aktiv for lokalområdet, andre mener det modsatte.

Der er store sommerhusområder mod syd, øst og nord og generelt mange forskellige brugere. Derudover er også mange løse hunde, hvor de fleste er ligeglade, når man høfligt gør opmærksom på reglerne for løse hunde.

Det er vidunderligt at færdes i naturen, men besøgende skal vide, hvordan man gebærder sig og hvad man skal være opmærksom på fx hundelorteposer, øldåser, cigaretter og åben ild. Jo mere viden om naturen vi har, dets bedre respekterer vi den.

Den ca. 400 ha indhegning, der findes i dag, fungerer rigtig fint. Hestene er simpelthen så fede, og skal nok klare sig over vinteren. Ville være skønt, om vi kunne vente med hegningen i NNP indtil resultaterne fra forskningsprojektet findes.

På pressemøde i marts 2022 om lanceringen af NNP sagde Zenia Stampe, at der ville blive lyttet til lokalbefolkningen. Håber på at samme holdning er gældende i dag.

Foreslår:

- Klit- og hedeområdet vest for Raketvej samt den sydlige del af skoven friholdes hegning
- At Skavemosen friholdes hegning

Der har været flere gennembrud i klitterne de seneste år, og tror ikke det er nødvendigt med afgræsning helt ud til strandkanten.

Vedr. hegn skal det være lavt, så vilde dyr kan springe over, og samtidig trække hegnet tilbage fra landevejen, så de vilde dyr ikke bliver en fare.

Bundgårdhave skal ryddes, den er i dag helt mørk. Også syd for Pilgårdshus er meget mørk, men Naturstyrelsen er godt i gang.

Husby Efterskole har en ridelinje med ridehal og det hele. Det skal vi værne om. Der skal være plads til alle.

De tre vigtigste punkter:

1. Frihold de bestemte arealer, der blev nævnt, for hegn.
2. Lav hovedindgang ved Klitvejens p-plads. Den eksisterende p-plads kan sagtens laves så stor, at der også er plads til trailere
3. Biodiversiteten skal der tages hensyn til i første omgang. Vi skal passe på de sjældne planter.

Skilte og infotavler er vigtige. Formidling om fx flora, fauna, landskab, geologi og kulturhistorie men uden at det bliver en skilteskov.

Trafikken på Græmvej har været tiltagende gennem årene, så mest mulig hensyn til de fastboende og sommerhusene ved at lade p-pladserne langs Græmvej forblive som de er.

400 ha hegning fungerer fint, men kunne måske udvides til Klitvej.

Staby-Husby GUF: Merete Krøjtgaard

1. Klubben går ind for delvis hegning. Har medlemmer der ikke er trygge ved de store planteædere. Har også medlemmer, der ikke er så mobile, og har svært ved at forcere hegn og utrygge ved at færdes blandt store dyr. Men præcist hvor hegnslinjen skal være, er svært at svare på.
2. Undlad reproducerende dyr. De kan være aggressive. Har tit større grupper på ca. 90 personer i plantagen, og mødes bl.a. ved den store sten på Græmvej, hvor de markerede ruter udgår fra. Her mangler p-pladser.
3. Lav en hovedindgang ved Klitvejen med gode toiletfaciliteter, der er åbne året rundt, og gode parkeringsforhold. I dag skal kirkens toiletter benyttes for at dække behovet året rundt, og det kan ikke være rimeligt.
4. Der findes mange stisystemer på kortet i dag, men der er væltede træer. Stierne bør igen gøres farbare, så vi får en større variation af ruter. Fx vest for Bundgårdvej, hvor der førhen var mange stier, men som nu er vokset til i contorta.

Vi har kulturmiljø som Brejdablik, Bundgårdhave, vandhullerne ved skovløberhuset, hvor Brian bor mm. Lav ruter omkring de steder, hvor der stadig er noget kultur.

Den certificerede vandresti skal flyttes. Der skal mere ro til området, og der er altid vand på ruten.

Repræsentant for 6 grundejerforeninger: Helle Præsius Busk

Tidligere var Jens Kirk medlem af den lokale projektgruppe. Er ikke uenig i det han sagde om biodiversitet og at lave skovomdannelsen i et roligt tempo.

Repræsenterer ca. 1000 sommerhuse, som bl.a. bruges af private, der nyder at besøge området. For os, der kommer som gæster primært nord og syd fra, er det vigtigt med adgang ind i skoven, så vi kan færdes her. Også at der er områder, der friholdes hegning, og en mulighed for at gå fra nord til syd

uden at skulle ind i hegningen – fx langs Raketvejen som i dag. Nogle er bange ved at gå i et hegn, og vender derfor om.

1. En begrænset indhegning, der giver mulighed for at færdes uden at skulle ind i et hegn. Det er jo præmissen, at vi har græssende dyr, så det skal der være, men vi skal bare kunne komme forbi.
2. Skiltning er vigtig. Stier skal være tilgængelige og til at finde. Der ligger sikkert en turfolder i alle sommerhuse, og så tænker man ”den sti skal vi altså gå” – og så skal det altså være ryddet og tilgængelig. Det er det ikke i dag.
3. En hovedindgang ved Klitvej giver god mening. Især for dem der kommer i bil. Det giver nem adgang ind i plantagen.

Kan ikke se fornuften i, at have badesøen inden for hegnet.

I store træk: at hegningen giver plads til, at man kan gå og cykle, uden at komme ind i hegnet.

Danmarks Ornitologiske Forening: Kirsten Henriksen

Glad for at repræsenterer fuglene, da de ikke skælder så meget ud. Meget af det DOF kunne ønske sig, kommer nu til at ske med NNP. Fx flere lysninger, mere vand, flere sommerfugle, mere mad til fugle, flere insekter osv.

Det ligger DOF på sinde, at der bliver skabt oaser – områder hvor der ikke er stier, men hvor der er fred og ro. Specielt til fugle med stort vingefang. Har en drøm om, at den sorte stork kan komme tilbage hertil, og den skal netop have et område med fred og ro. Samme gælder havørnen. Områderne skal i hvert fald være 400-500 meter med fred og ro og uden trafik.

Ang. skilte er et ønske om skiltning med hund i snor. Og måske at skiltet følges op af en konsekvens - at man kommer efter dem, der ikke går med hund i snor.

Husby Efterskole: Jesper Wedel

Husby Efterskole bruger skoven rigtigt meget. Bl.a. til ridelinjen hvor ca. 1/3 elever er tilknyttet. Ridelinjen er for efterskolen noget helt unikt, og giver en fantastisk grobund for resten.

Ridefolk og eleverne på ridelinjen og er nogle ordenlige mennesker. Tit unge damer, der tager ansvar og går forrest. Det vil vi være hamrende kede af, hvis det offentlige Danmark tager det fra os.

Efterskolen bruger også skoven i det daglige. Bl.a. fem dage i ugen til morgen-gå-tur, eftermiddagsture fire gange i ugen mm. Det gør vi bl.a. for at se naturen, se naturen forandres og se sæsonernes farveskift.

Hvem har ansvaret, når man færdes i skoven?

Er det Husby Efterskole? Hvis efterskolen har ansvaret, er vi ikke meget for at have eleverne rendende rund i en indhegning med store dyr, da ansvaret i sidste ende ligger på forstanderen. Har svært ved at forstå, at Naturstyrelsen ikke også må tage ansvaret for folks færdsel, når der laves en indhegning.

Jeg er også to gange nabo til området. Den anden aften foregik arrangementet ’græskarraften’, hvor der var ca. 500 børn og forældre. Kan sådanne arrangementer fortsat finde sted i NNP?

Er bange for, at lokalområdet bliver endnu mere ’en rådden banan’, hvis sådan noget ikke fortsat må foregå.

Oplever samtidig at skoven de seneste år er mere og mere våd. Også i områder omkring plantagen, fx i egen private have der ligger op ad plantagen, er blevet vådere.

Ved ikke om NNP vil tiltrække eller forskrække besøgende. Men vi skal pleje de lokale interesser, hvor fx købmanden og andre tjener penge på turisterne.

Holstebro Kommune: Lene Dybdal

Holstebro Kommune havde ikke ønsket sig NNP Husby, men arbejder os konstruktivt ind i det, når det nu er besluttet.

Er bekymret for tilgængeligheden, hvis det hele hegnes. Hele området er jo udpeget til NNP, og selvom det er med lavt hegn, er der en bekymring for, hvis det hele hegnes.

Kan ikke forestille os, at badesøen bliver hegnet, eller at hegnet føres helt ned til havet. Vi kan ikke forestille os en situation, hvor det ikke også er plads til efterskolen.

Når Holstebro Kommune kigger på naturen, kigger vi ikke kun på kommunens egne arealer, men også på Naturstyrelsens. Vi vil arbejde konstruktivt, men er samtidig bekymrede for turister og borgere, og ønsker derfor ikke, at hele arealet bliver indhegnet. Har dog ikke nogle bestemte streger til en hegnslinje.

Tilgængeligheden handler også om gode stier at vandre, ride og cykle på, men også andre arealer til aktiviteter fx børneområder. Vigtigt at vi tæller alle med, og også gør det tilgængeligt for handicappede. Vigtigt at man kan færdes trygt med rollator eller kørestol, barnevogn og klapvogn.

Der er mange sommerhuse i området, og vi er meget afhængige af turismen. Turisterne lejer sommerhuset pga. naturen.

Tre punkter:

1. Friluftsliv
2. Tilgængelighed
3. Ikke så meget hegning

Ulfborg Cykelmotion: Elisabeth Borch

1. Hegn. Vi ønsker et ydre hegn omkring hele NNP, således vi undgår at skulle åbne og lukke flere gange. På denne måde får de græssende dyr samtidig det største areal. Med forskningsprojektet og det hegn der findes i dag, har vi ingen problemer haft i mødet med de græssende dyr. Vi cykler hver uge i området, og så længe det ikke er reproducerende dyr, er det ikke farligt at komme inden for hegnet. Ingen i organisationen er nervøse for at færdes i hegnet, da dyrene går for sig selv, og der ingen fare er på færde.
2. Cykelrute. Vi ønsker en cykelrute rundt i de forskellige naturtyper. Ruten skal man kunne komme til fra hovedindgangene, og gerne inkludere de to eksisterende cykelruter – den blå rute og delen af den nationale cykelrute 1, der findes i plantagen. Ved at lave én cykelrute nudger man især udefrakommende cyklister til at holde sig til bestemte områder. I Stråsø NNP endte vi med én cykelrute, og det er simpelthen en vejledning til, at folk cykler netop der. Det var et meget konstruktivt samarbejde.
3. Indgange. Indgang ved Husby kirke, for enden af Græmvej ved havet og ved Spidsbjerg Strand.

Ikke Klitvej da der er store fugleinteresser i området omkring Klitvej, og det kunne være et stilleområde.

EU har besluttet, at 20% landareal skal genoprettes til vild natur inden 2030. Biodiversitetsrådet har varslet hvor de 20% kan ligge. Bl.a. at Natura2000-områderne kan bruges. Omkring Stavkær og Husby Sø er områder, vi skal huske at tænke med, og tage det med i det større perspektiv. Altså hvad sker der omkring NNPen. En hovedindgang ved Husby kirke vil samtidig kunne give adgang til de andre naturområder i nærheden.

Ved hovedindgange bør være skilte med information, borde/bænke og toilet.

Danmarks Idrætsforbund: Erling Trankjær

Ingen kommentarer til at forvalte i fht. biodiversiteten.

Der skal fortsat være uhindret adgang til naturen –også til aktiviteter der kræver tilladelse.

Overvej hvilke græssere der udsættes. At de ikke bliver en trussel for mennesker.

Bevar de stier og veje, der allerede findes i området i dag, og som bruges til friluftaktiviteter og at komme ind til og rundt i området. At vende ryggen til og lade veje og stier gro til er at betragte som en adgangsforhindring

Fjand Sommerhusforening: Lars Bylov

1. Vi må se på en langsigtet plan; hvad skal der ske? Hvornår? Hvilket formål? Lav fx en 25-års plan, så alle interesserede i NNP kan følge med i hvad der sker – om 5 år, om 10 år osv. Bliver det til det, som var forudset?
2. Monitor og evaluer løbende. Opnås det der forventes? Se om målet nås, om det bliver til hvad vi gerne vil have, men lad befolkningen kunne følge med i processen.
3. Så fri tilgængelighed som muligt. At både børnefamilier, rytter, hundeluffere, familier, alle kan færdes frit og trygt i området. Kan skoven deles ca. midt på, og derved lade et stort område være frit for hegn. Lad hegnet, som vi kender det i dag, blive. Så vil der være et område, hvor vi ikke skal være nervøse for at færdes sammen med dyrene.

Det er vigtigt, at næste generation får lært om naturen.

Spændende med et projekt, hvor der er så mange forskellige personer og foreninger, der skal blive enige.

Sønder Fjand Grundejerforening: Lise Thaysen

Alting er stort set sagt efterhånden.

Vigtigt at hegningen ikke bliver større, end den er nu. Som det er nu, gør det, at alle kan vælge om de vil ind til dyrene eller gå i fred og ro uden for indhegningen. Ikke alle er trygge ved dyrene. Det gælder både danskere og udenlandske turister.

Man skal kunne gå ture uden for hegnet – også længere ture.

Det er virkeligt vådt bl.a. også på Raketvejen. Ruterne skal holdes fri for vand og farbare.

Bekymring for mange små p-pladser. Foreslår i stedet at udvide dem, der allerede er, eller at samle det til 2-3 steder.

Har ønske om flere guidede ture, naturvandring o.lign, og har været glad for de, der tidligere har været holdt. Ønske til at det fortsat er muligt, måske endda udbygget, så alle kan følge med i, hvad der sker.

Kommer der mere biodiversitet? Findes en mulighed for at udvikle en app, så man kan følge med i biodiversiteten, hvordan dyrene har det og hvor dyrene er? På denne måde kan man selv, efter eget ønske, vælge områder hvor dyrene er, hvis man ønsker at se dem, eller områder de ikke er for at undgå dem.

Løse hunde. Ingen ønske om skilteskov men de små piktogrammer er der ingen, der ser. Bliver tit uvenner med folk, der går med hund uden snor. De er fuldstændig ligeglade, og det gælder både inden for hegnet og uden for hegnet.

Fint, at der er kæder over flere veje, men de kan desværre bare løftes af.

Hunde og biler er stadig et problem i Husby Klitplantage, og det ser man, når man kommer her dagligt.

Husby Bys ejerlaug vedr. klitbakkerne: Povl Bank Sørensen

Glad for at de fleste bestyrelsesmedlemmer indtil nu gennem bordrunden ser, at ikke hele skoven skal under hegn.

Fremlagde og indtegnede et forslag til hegnslinje. Forslaget er indsat i referatet nedenfor. Lad hegnet gå vest om Pilgårdhus og op til Kochsvej. Tørvegravene kan ikke være med i en hegning, der er mistet så mange heste og kreaturer i dem. De er 12-15 dybe.

Der er en fantastisk kulturarv. Hvorfor hedder Lergravvej mon det, den hedder? Danmarks vestligste bøgeskov blev plantet i lergraven.

Brejdablik – blev sat op endnu inden tyskerne kom, der brugte den til udsigtstårn. Blev renoveret for ca. 40 år siden.

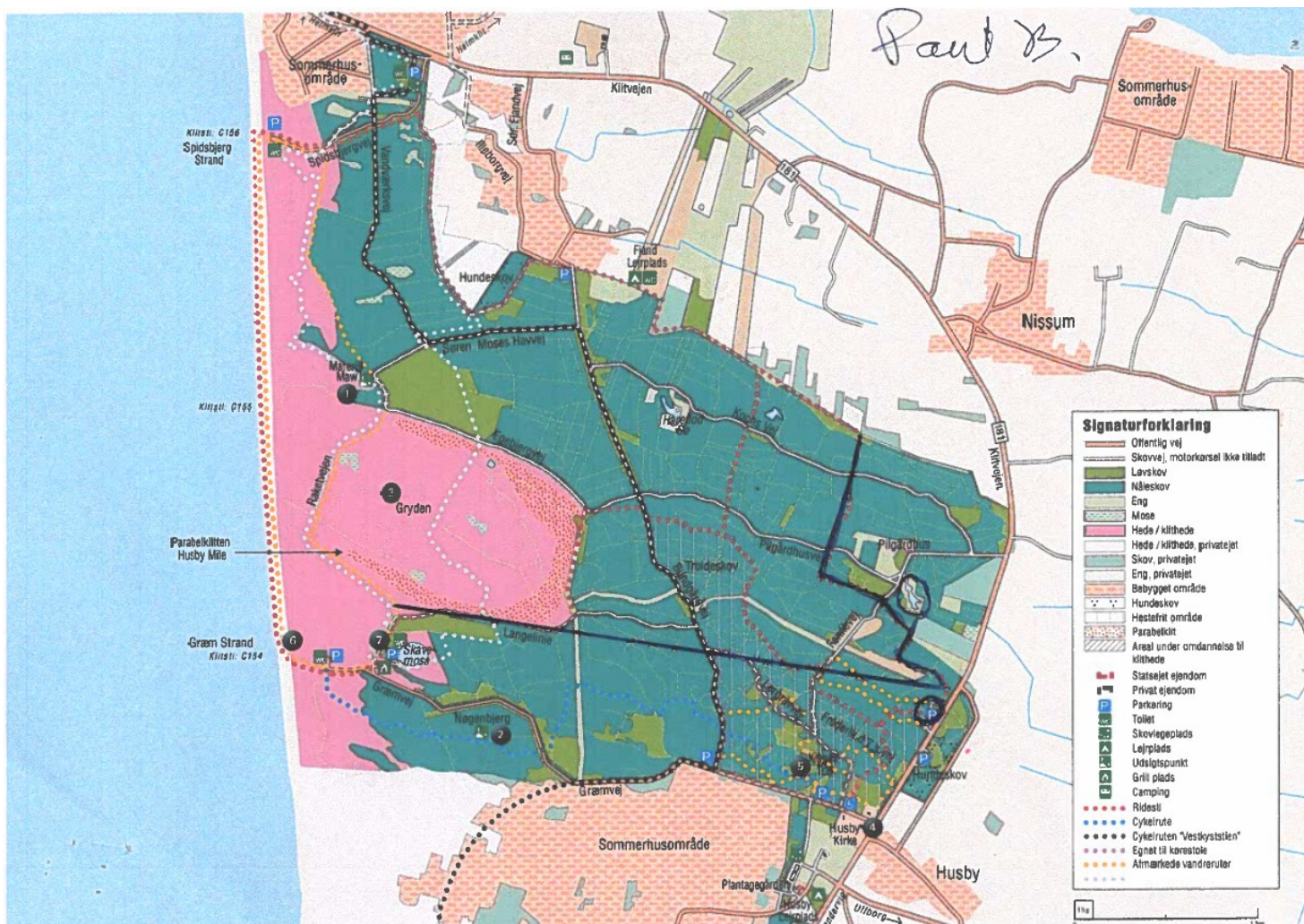
I hvidgranerne ved Fennevej er stadig jern i træerne fra de klokker, der førte advarsler til havet.

Naturstyrelsen siger at hegnet skal være hele vejen rundt. Hvis vi i bestyrelsen kan blive enige om, at hegningen ikke skal være omkring hele skoven, så er vi kommet langt.

Ingen reproducerende kvæg.

Fennen kan om sommeren laves til wrap-hø. Og så bruges til kreaturerne om vinteren, hvis de mangler mad.

Indtegnet kort over forslag til hegnslinje, hvor den vestlige hegnslinje følger det nuværende forskningshegn:

Husby sogneforening: Ivan Nygaard

Hegningen er et meget vigtigt emne. Vi har brugere, der er utrygge. Kunne man få det til at hænge sammen med efterskolens funktion, som er en stor dna for området? Høj prioritet at Raketvejen forløber uden for hegningen.

Adgangsvej til p-plads og ind i skoven fra Klitvej er en god idé.

Enig med at løse hunde er et problem. Man bliver aldrig populær af at gå hen til folk med løse hunde; man får næsten altid en dårlig oplevelse.

At der kommer rekreative områder er også vigtig. At vi måske kommer af med låger, men får færreste i stedet for, ligesom det også har været på tale tidligere.

Som strandfoged har vi behov for at komme gennem plantagen til stranden. Og det er et problem på traktor med de låger, der er i området i dag. En færst ville lette arbejdet meget.

Danmarks Jægerforbund: Rita Sønderby

Med udgangspunkt i referatet fra den lokale projektgruppe, er der ikke ændrede forhold, dog en tilføjelse.

Læste op af referatet fra mødet d. 18 august 2022 i den lokale projektgruppe:

”Jægerrådet er positive over for de danske Nationalparker.

Jægerrådets primære rolle er at varetage vildtets tarv, men bekymrer sig også for dyrene, der lukkes ud. Dyr bag hegn skal der føres tilsyn med. Men det tror jægerrådet nu også vil ske.

Jægerne foretrækker et lavt hegn med glat tråd, så vildtets bevægelighed og sikkerhed sikres, hvilket allerede er opfyldt her.

Jægerne går ind for at det bliver stude og vallakker, der lukkes ud i Naturnationalpark Husby Klitplantage.

Regulering ift. krondyr bør varetages af de lokale jægere sammen med Naturstyrelsen.

Jægerrådet mener, at der i naturnationalparken også skal tages hensyn til friluftslivet så længe det ikke skader biodiversiteten. Vedrørende planlægning af friluftslivet i naturnationalparken anbefales en intelligent tilgang således at friluft aktiviteter ikke vil presse krondyr ud af naturnationalparken og ud på markerne, men i stedet blive inde i parken. Krondyr kan styres ved folks adgang.

Brugeradgangen skal være på en måde, der sikrer at biodiversiteten prioriteres først. Udgangspunktet er, at jægerrådet er positive over for Naturnationalpark Husby Klitplantage, og bakker op om de forhold, som også er behandlet i Naturnationalpark Stråsø, hvor jægerne også har været involveret i arbejdet omkring naturnationalparken.”

Derudover foreslås en delvis hegning svarende til Povl Bank Sørensens tegning. Og at man også medtager Fjand Enge i afgrænsningen af naturnationalparken.

Syd for Langelinie er mange publikumsstier, og på denne måde, tages også hensyn til adgangen til dem.

Vester Husby Grundejerforening: Jarno Elgaard Wiklund

Gode pointer fra bestyrelsesmedlemmerne. Der skal være plads til alle arter – også os.

Efterskolen er fantastisk, men også turister, lokale og alle midt imellem. Det er det, der holder liv i købmanden osv., der er herude.

Vi skal have en masse biodiversitet og tilgodesejede hjemmehørende arter.

Tilslutter sig til at så lidt som muligt hegnes. At det er et lavt hegn giver god mening, så vildt kan bevæge sig frit. Men også at vi kan færdes derude.

Indtil nu er det positivt med det antal låger der findes i hegningen i dag. Der er mange, og det er positivt. Vi kan måske få endnu flere, så adgang lettes endnu mere end nu.

Indhegningen ligger os meget på sinde, og især at den ikke kommer til at begrænse os.

Naturnationalparker er spændende. Måske vi skal have flere hundeskove. Måske også skilte bedre til de, vi har.

Ønske om at tilgodesejede toiletter, som også kan bruges til at kanalisere folk derhen.

Tilgodese at vi stadig kan bruge området mest muligt, ellers kan det hele være lige meget.

Vesterhavsklyngen: Birgitte Holm Eskildsen

Præsenterede kort hvad Vesterhavsklyngen er.

Er positiv over for naturnationalparken.

Har dog forhåbninger om, at det kan være en delvis hegning.

Det er den eneste skov i området, og vi bruger den rigtigt meget. Til løb, gåture, ridning, hundeluftning osv.

Kan ikke se at hverken stranden eller badesøen kan indhegnes. Der skal være fri adgang.

Folk skal også ud og røre sig, og ud i skoven og ”skovbade”.

Delvis hegning kan vi gå ind for.

Der skal være ordentlig information. Folk kan få en positiv holdning til projektet, hvis der er ordentlig information ved p-pladser eller indgange til skoven. Så kan folk bedre forstå, hvad naturnationalparker handler om – at det handler om en genopbygning af den vilde natur.

Dansk Islandshesteforening: Lis Vang Steffensen

Foreningen har omkring 3000 medlemmer, men der findes ca. 40.000 islænderheste. Mange naturryttere er ikke organiserede.

Der skal være en valgmulighed om, at man vil ride inde i indhegningen eller uden for indhegningen.

Det fungerer i dag med forskningsprojektet, hvor man kan ride op mod 12 km uden hegn.

Lad hegnet stå, som det er i dag. Går således ind for delvis hegning.

Ønske om en mulighed for at kunne ride hele vejen omkring hegnet.

Tydelige skilte så brugergrupper ikke blandes. Der er mange brugergrupper på det lille område, som ikke er hegnet. Derfor skal vi vide, hvor vi kan være henne i forhold til hinanden.

Ønsker gode parkeringsforhold også for hestetrailere, toiletmuligheder og borde/bænke.

Dyrevelfærd. Som rytter er det vigtigt, at de dyr der er på området, har det godt og ser godt ud.

Lad os her i Husby gå foran. Hestene er der i dag, har det godt, og det er dejligt at se. Dog er vi som ryttere lidt nervøse, når vi møder dem, da løse heste kan være farlige – de reagerer instinktivt, og så har man som rytter ikke en chance.

Gå ikke på kompromis med dyreværnsloven. Tjek flere gange om ugen, om dyrene har det godt.

Det måtte gerne bare være kreaturer. Hvis det er heste, bliver ryttere reelt lukket ude.

Robuste dyr er vigtige. Vi har efterhånden flere rovdyr herude, og her har vi et ansvar for, at de udsatte dyr er så robuste, at de kan modstå store rovdyr. Rovdyrene skal ikke på noget tidspunkt have føl eller kalv på deres menukort.

Med det lave hegn skal vi have robuste dyr – robuste dyr vi kan være stolte af.

Håber på at naturnationalparken vil trække folk til, ligesom fx de vilde heste på Langeland trækker besøgende til.

Dansk Ride Forbund: Annebeth Abrahamsen

Tilkendegiver stort set samme holdning som Lis Steffensen.

Takker for muligheden for at være repræsenteret i bestyrelsen.

Medlemmerne elsker naturen og at komme ud i naturen. Vil gerne styrke biodiversiteten, og håber på at naturnationalparkerne vil øge biodiversiteten i Danmark.

Det er allerede understreget, at hegn og store planteædere ikke er til diskussion. Har dog et ønske om, at begrænse hvor meget hegn det er.

Vil ikke udelukkes fra Naturstyrelsens arealer. Dette er de eneste steder, hvor rytterne lovligt kan ride, da ryttere kan udelukkes fra private arealer.

Ryttere kan ikke med sikkerhed færdes i hegn med vilde heste. Samme er gældende blandt fx bison og elge, som dog ikke er aktuelt i Husby med et lavt hegn.

Ser gerne, at der ikke kommer heste, men i så fald at de kommer, at der ikke kommer reproducerende dyr.

Heste har en naturlig flokadfærd, og hingste kan være territoriale, aggressive, opsøgende og angribe, og man kan som rytter blive omringet.

En rytter med erfaring i ridning og heste ved, at det er farligt at ride ind i en indhegning med løse heste.

Friluftsrådet, DN og Naturstyrelsen lavede 'principper for natur og friluftsliv i naturnationalparker', hvori det blev aftalt, at der skal kunne etableres alternative muligheder for friluftslivet. Alternative muligheder kan ikke lade sig gøre i Husby Klitplantage, hvis hele området indhegnes.

Der er ingen alternativer omkring klitplantagen.

Ser helst at forskningshegningen beholdes, som den er. Ser dog samtidig også helst at Fjand Enge ikke kommer med, da man så kan lave en riderute om hele området.

Ved hegnslinjen ønsker vi, at hegnet trækkes lidt ind, så der kan være stier til ryttere på ydersiden af hegnet.

Har udarbejdet konkrete forslag til rideruter i forhold til forskningshegnet. Men når nu hegnslinjen bliver fastlagt, håber vi på, at der kommer et underudvalg, som fx kan kigge på rideruter uden for hegnet. Samarbejdet med Naturstyrelsen er positivt ind til nu, og det håber vi på fortsætter i fremtiden.

Etabler p-pladser med plads til hestetrailere – gerne flere steder. Også toiletter samt bord/bænkesæt.

Som hestefolk og dyrlæge brænder hjertet for dyrevelfærd. Ønsker ikke at Naturnationalpark Husby Klitplantage skal have møgsager i den henseende, og ønsker ikke at der dispenseres fra dyrevelfærdsloven.

Vigtigste pointer:

1. Adgangspunkter med ruter uden for hegningen
2. Sikkerhed inden for hegnet – også for andre end ryttere
3. Dyrevelfærd

Naborepræsentant: Bjarne Mikkelsen

Er splittet mellem økonomi og natur, da mange er økonomisk afhængige af den jord, vi dyrker.

Afvanding er en af de helt store problemer, især når der kommer vand på vores dyrkede jorde. Specielt de jorder, der ligger helt op ad plantagen, hvor de første 50 meter ikke har kunnet slås de sidste år.

Indhegning. Er det overhovedet nødvendigt? Kan naturnationalparken ikke være, som Husby Klitplantage er i dag? En åben natur med de dyr, som har lyst til at være der. Vi er så stolte af vores plantage – også mange turister oplever det sådan. Lad plantagen være som den er.

Selvfølgelig skal vi pakke nogle områder ud og fjerne de såkaldte invasive arter; men gør det med respekt. Prøv at give tid, så de hjemmehørende træer tåler at blive pakket ud. Kan de overhovedet tåle det barske miljø?

Læste på Naturstyrelsens hjemmeside, at vores forfædre havde forarmet naturen. Det gør ondt at læse, for de gjorde det for at overleve. De havde fingrene nede i mulden og det flyvende havsand. Dette er grunden til, at klitplantagen blev skabt i første omgang. Og det skal vi være respektfulde overfor.

Ang. forskningsprojektet ønskes delresultater. Spændende at se, hvad helårsgræsningen egentlig bidrager med, inden vi går i gang med en større indhegning som del af naturnationalparken.

Det gør ondt på os, der er vant til at tage det, der byder sig fra naturens side, at træerne får lov at ligge i skovbunden. Træls at vi ikke har råd eller tid til at bruge træerne til noget.

Håber på en indhegning med færreste. Så de der ikke er så mobile og fx cyklister bare kan køre over. Ligeledes med en traktor for strandfogederne.

Handicappede skal også have mulighed. En løsning kunne være golfvogne. Er det muligt at tilbyde bestemte brugergrupper, at de kan låne en golfvogn og køre på nogle fastanlagte veje og stier i plantagen?

DGI: Niels Hybholt

Håber på, at organiseret idræt har adgang til området. Organiseret idræt hvor en leder har ansvaret for nogle mennesker, der tager ud i naturen.

De frivillige ledere, fx i en løbeklub, har ansvaret – også ved en tur i en indhegning med dyr. Derfor skal laves en risikovurdering, men hvis der alligevel sker noget, så har lederen stadig ansvaret.

Ved ulykken ved Præstø, hvor mange kom til skade, skulle lederen stå til ansvar. Det er den retspraksis vi har i dag.

Når vi har store græssere, så har lederen ansvaret. Vi håber derfor på mindst muligt hegn.

Der er en stor forskel på hjorte kontra heste/køer. Heste/køer viser nogle gange interesse, hvor hjortene ikke gør det.

Hunde er et problem. De løsgående hunde jager med dyrene.

Vigtigste pointer

1. Så lille område som muligt under hegn. Fx noget lignende det vi har i dag. Derved friholdes stadig nogle andre områder
2. Stadig plads til store arrangementer. O-løb har fx brug for større områder. Her i vores område vil dette både mindskes i Stråsø og i Husby.
3. Lav aftale om stierne. At det fastlægges at der stadig er stier, og en klar aftale om, at der er områder, hvor Naturstyrelsen er forpligtet til at holde stierne farbare.

Sdr Nissum Borger og Idrætsforening: Anne Mikkelsen

Bor og lever her. Kontaktede derfor inden i dag den lokale ejendomsmægler og hørte til, hvordan naturnationalparken påvirker priser. Fik her en historie om et hussalg, hvor ejeren følte sig begrænset af naturnationalparken, og derfor solgte huset. Det er bekymrende.

Naturnationalparken kan tiltrække, men den også affolke området – ingen ved det.

Hegnet. Så lidt som muligt. Derved har vi stadig fornemmelsen af frit flow i naturen.

Bekymrende at vi ikke ser på historiens gang. Naturnationalparken vil fjerne de hårdføre arter, men der er mange der bo herude hvor det blæser og stormer, og hvad sker så med det sand, som klitplantagen dæmmer op for? Skal der graves sommerhuse fri?

Biodiversitet. Hører at det er dårligt, at vi har granerne. Men vi kan høre traner, vi har fiskehejre, ulven skulle være her, der er bævere, rovfugle mm. Det går fremad. Kan vi ikke være glade for det, der er? Måske mangler en edderkop eller en padde, men det er måske bare naturens gang.

Dansk Orienteringsklub, Ann-Vibeke Mose

Får ondt i maven af at høre Niels Hybholts indspark om ansvar i forhold til, når vi sender o-løbere ud i området.

Klubben løber ikke så meget i skoven. Vi løber 1-1½ time ad gangen, og der var vist 7 tilladelser i 2021. Det er ikke så massivt, som man måske skulle tro. Samtidig har vi også faste poster i klitplantagen.

Alle de organiserede løb skal vi søge om. Vi kan kun komme de steder, hvor vi har tilladelse til. På den måde kan vi også blive udelukket fra områder. I Stråsø arbejder vi sammen med Naturstyrelsen, hvor især ulven og andre dyr flytter rundt på de områder, hvor organiserede o-løb må være. Men alle de uorganiserede må stadig gerne.

O-løbere er fra 0-99 år. Vi faktisk både stævner med børnebaner for børn i 2-3 års alderen, og medlemmer vinder herre 95 dm-løb. Der er altså stor forskel på O-løbere. Derfor er tilgængelighed også vigtig, især når vi sender de ældre eller de helt unge ud. De er ikke vilde med at være blandt store dyr.

Ønsker områder, hvor banerne ligger uden for hegnet. Og så ønsker vi andre steder, hvor baner kan være inden for hegnet, men med overgange så man kan komme ind og ud.

De dyr, der skal være her, skal være dyr, som kan gå sammen med mennesker. Når mennesker løber har dyr en anden adfærd end hvis man går stille og roligt.

Landbruget (Vestjysk Landboforening og Holstebro Stuer Landboforening): Anders Nørgård

Anders Nørgård meldte afbud inden bestyrelsesmødet, men efter aftale blev hans hovedbudskaber læst højt. Formanden læste:

”Landboforeningen deltager også i projektgruppen for Naturnationalpark Stråsø, hvor foreningen har oplevet en lyttende og demokratisk proces.

Som udgangspunkt er landbruget positive over naturnationalparker.

De vigtigste bemærkninger til etablering af naturnationalparken er:

1. *Dyrevelfærd - den skal være i orden. Beredskabsplanen beskrevet for Naturnationalpark Stråsø er god. Det anbefales at kigge på den ift. Naturnationalpark Husby Klitplantage.*
2. *Der bør laves en plan for begrænsning af afgrødeskader (fra naturnationalparkens hjortevildt)*
3. *Såfremt der opstår ny natur i naturnationalparken må det ikke være en trussel eller afføde begrænsninger for omkringliggende landbrug.*

Herudover skal være fokus på hydrologien, og at naturnationalparken i denne henseende ikke påvirker de omkringliggende arealer.

Ellers er det thumbs-up.”

DEBATTEN:

Formanden indledte med at konstatere, at enighed blandt så mange mennesker kan være svært at opnå; men at bordrunden tydeliggjorde, at det kun er ganske få bestyrelsesmedlemmer, der ikke går ind for en begrænsning af hegnet. Hvordan kan dette samles op, så bestyrelsen får så stor politisk indflydelse som muligt? Direktør for Teknik og Miljø i Holstebro Kommune Anders Debel fik ordet.

Anders Debel redegjorde for erfaring med lignende processer. Her kan typisk først opnås politisk indflydelse, hvis der snakkes med en fælles stemme med høj grad af enighed.

Fx blev vandrådet i Holstebro Kommune lyttet til, netop da der blev talt med én stemme.

Det kan være svært at opnå enighed, men som formanden også nævnte, kan den vestjyske måde og pragmatisme medvirke til dette. Men det kræver tid, imødekommenhed og mod. Samtidig skal elementet vedrørende præcedens holdes for øje.

Formanden opsummerede de ting, der var var stor enighed omkring:

1. Dyrevelfærd
2. Bekymring for typen af dyr i indhegning – især bekymring for reproducerende dyr
3. At der skal være stor og god tilgængelighed
4. Fokus på faciliteter, især stisystemer
5. Information og kommunikation. En lavthængende frugt Naturstyrelsen kan tage fat i.
6. Enighed omkring hegnet og at bestyrelsens i sin helhed har fokus på behovet for arealer uden for hegn. Der skal være områder man kan gå i, hvis man er utryk ved at gå blandt store planteædende dyr.

Der er meget på spil, og bestyrelsens første opgave er hegningen. Herefter kan fokuseres på andre temaer.

Det er af flere omgange, bl.a. også på konferencen d. 5. september, gjort helt klart, at Naturnationalpark Husby Klitplantage som udgangspunkt skal have et stort ydre hegn.

Bestyrelsesmedlemmerne drøftede holdningen til hegn, og gav Formanden mandat til, at gå videre med lokalområdets klare behov for et delvist hegn grundet argumenter omkring bl.a. lang kyststrækning uden andre plantager, stort turistområde, sommerhusområde, vand til alle sider af plantagen, mange besøgende, og ikke mindst efterskolen samt ingen muligheder for alternative steder til friluftslivet.

Ulfborg Cykelmotion, Elisabeth Borch fastholdt synspunktet omkring et stort ydre hegn, men bakkede op om en forespørgsel til ministeren. Dansk Ornitologisk Forening, Kirsten Henriksen fastholdt synspunktet omkring et stort ydre hegn.

Der blev diskuteret muligheden for at medtage Fjand Enge i naturnationalparken. Området kunne også bruges til at lukke dyrene ind, ved større arrangementer i plantagen og derved sikre store områder uden dyr. Repræsentanter for rytterne mente, at dette ville vanskeliggøre muligheden for ridning hele vejen uden om naturnationalpark-området.

Jesper Wedel tilkendegav, at oplevelsen er, at området allerede nu er blevet mere vådt – også med vand i haven. Ønske om et system der vægter, hvor vigtig naturnationalpark-indsatserne er i forhold til kr., familieliv, arbejdspladser.

Bekymringen ved færdsel blandt store græssere blev drøftet. Især punktet omkring afstand til dyr er vigtig, og noget besøgende skal lære. Det kræver kommunikation og formidling, men faren kan minimeres ved rette adfærd.

Ytret ønske til Naturstyrelsen vedrørende adskilte ruter omkring det hegnede område til flere forskellige brugergrupper.

Lovgivningen omkring naturnationalparker blev drøftet. Bestyrelsesmedlemmer kender til, at andre bestyrelser arbejder på at få en jurist til at fremlægge lovtæksten.

Naturstyrelsen udsender den vedtagne lovtækt samt forarbejderne (lovbemærkningerne) med referatet.

Naturstyrelsen bemærkede, at lovtækster kan være svære at gennemskue, og at den vedtagne lov i dag fremgår (er indarbejdet) i de hovedlove, som lovforslaget handler om. Og at såvel lovtækt som lovbemærkninger og forarbejderne til loven ligger til grund for udmøntningen.

Der var ønske fra *Annebeth Abrahamsen* om forskellige slags kortmaterialer over området. Naturstyrelsen kan kontaktes og være behjælpelige i den henseende.

Formanden skitserede den kommende proces. Enighed om at finde en lørdag eller søndag, hvor bestyrelsen besigtiger klitplantagen. Her kan drøftes bestemte emner og bestyrelsesmedlemmerne med specifik viden omkring planter og urter kunne holde et kort oplæg ligeledes bestyrelsesmedlem med konkret erfaring med dyrene i forskningsprojektet.

Mødedatoer for kommende møder skal fastlægges. Formanden og sekretariatet udarbejder og fremsender en plan.

Skovrider: Poul Ravnsbæk redegjorde for den overordnede tidsplan, skitserede de 6 trin hen imod åbningen af naturnationalparken samt redegjorde for tidshorisonter for projektbeskrivelsen, høringsproces, væsentlighedsvurdering, myndighedsarbejde mm. Håber på et færdig udkast til projektbeskrivelse medio 2025.

Det nuværende forskningsprojekts resultater tager tid at opnå. Forskerne har 5 år til at monitere, men Naturstyrelsen håber at kunne se effekter endnu tidligere. Processen med naturnationalparken kører sideløbende med forskningsprojektet.

Bestyrelsesmedlemmer kommenterede, at der faktisk allerede nu kan ses positive ting i området fx på botanikken, i Gryden og i skoven.

Formanden rundede af og takkede for et godt og konstruktivt første bestyrelsesmøde.